

Uzasadnienie

W dniu 20 listopada 2020 roku MPWiK S.A. przedłożyła Prezydentowi Wrocławia, zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, „Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych we Wrocławiu na lata 2021-2025”.

Plan jest podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunek działań inwestycyjnych Spółki. Plan jest zgodny z aktualnymi kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i jego opracowanie poprzedzały konsultacje z jednostkami organizacyjnymi gminy Wrocław. Plan odpowiada wymogom Ustawy

o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków oraz odpowiada ustaleniom posiadanego zezwolenia na naprowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Wrocław. Zawiera tabelaryczne zestawienie zadań inwestycyjnych w ujęciu wartościowym, w poszczególnych latach, z podziałem na sfery działalności Spółki oraz wpisuje się w długofalową strategię rozwoju, podporządkowaną osiągnięciu następujących celów:

- zapewnienie ciągłości dostaw wody i odbioru ścieków,
- uczestniczenie w trwałym rozwoju aglomeracji miejskiej - modernizacja istniejącej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz jej budowa w obszarach przeznaczonych pod mieszkalnictwo i inwestycje przemysłowe,
- utrzymanie wysokiej jakości wody w sieci wodociągowej, przy możliwie najniższym poziomie taryf,
- dbałość o stan środowiska naturalnego,
- zwiększenie efektywności prowadzonych działań operacyjnych w zakresie dostaw wody, odbioru i oczyszczania ścieków.

Planowany poziom nakładów Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych we Wrocławiu na lata 2021-2025, które zostaną poniesione na realizację przyjętych celów inwestycyjnych, wyniesie **761,3 mln zł**. Realizacja planu w przewidzianym zakresie będzie możliwa przy następujących założeniach. Spółka:

- otrzyma dofinansowanie zgodne z założeniami planu finansowego
- pozyska kredyt inwestycyjny na realizację części zaplanowanych zadań
- uzyska akceptację Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie co do wysokości stawki taryfowej.

Realizacja inwestycji finansowana będzie także z funduszy pomocowych Unii Europejskiej. Zakładany ogółem udział funduszy pomocowych w całości nakładów inwestycyjnych w latach 2021-2025 wyniesie 27,5%. Spółka będzie się starała o pozyskanie kolejnych środków unijnych na zakładane w planie zadania z zakresu gospodarki ściekowej i działania zapobiegające skutkom zmian klimatycznych. W przypadku nieuzyskania dofinansowania, konieczna będzie weryfikacja planu i ewentualna rezygnacja z realizacji części zadań lub przesunięcia do następnej perspektywy finansowej.

Zakres planowanych usług wodociągowo-kanalizacyjnych w stosunku do roku 2020 nieulegnie zasadniczym zmianom.

Planuje się zwiększenie liczby osób korzystających z usług wodociągowo-kanalizacyjnych oferowanych przez Spółkę poprzez realizację zadań takich jak: budowa sieci wodociągowej dla potrzeb rozwoju miasta (głównie w celu uzbrajanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe), rozbudowa sieci kanalizacyjnej dla potrzeb rozwoju miasta, rozbudowa sieci kanalizacyjnej jako uzupełnienie systemu.

W planie znajduje się szereg działań o charakterze rozwojowo-modernizacyjnym, które mają na celu przede wszystkim podniesienie jakości oferowanych usług, zapewnienie ciągłości i niezawodności dostaw wody. Są to m.in.: intensyfikacja infiltracji, modernizacja ujęcia Michałów, przebudowa ciągu technologicznego Zakładu Produkcji Wody Mokry Dwór i budowa nowego zakładu produkcji wody opartego o alternatywne ujęcia wody.

W planie przewidziano zarówno przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody, jak i wprowadzanie ścieków. Celem tych działań jest usprawnienie działania systemu wodociągowo-kanalizacyjnego oraz ograniczenie strat występujących na sieci wodociągowej.

Minimalizacja strat wody związana jest przede wszystkim z optymalizacją ciśnienia w sieci wodociągowej, wykrywaniem ukrytych wycieków, szybką naprawą uszkodzonych rurociągów, wymianą wyeksploatowanej sieci wodociągowej oraz wykrywaniem bezumownych poborów wody.

Działania dotyczące sieci kanalizacyjnej polegają głównie na rozbudowie, przebudowie i renowacji sieci. W tym obszarze stosowane są nowe rozwiązania materiałowe oraz nowoczesne metody technologiczne, takie jak renowacja kanałów metodą długiego i krótkiego rękawa.

Budowa nowych sieci kanalizacji sanitarnej pozwoli na likwidację często nieszczelnych zbiorników bezodpływowych oraz przyłączenie mieszkańców do sieci miejskiej.

Rozbudowa docelowego układu odprowadzania ścieków polega m.in. na zapewnieniu retencji podczas pogody deszczowej napływającej siecią ogólnospławną, jak też awaryjne przejęcie strumienia ścieków z głównego kolektora Odra. Uruchomiony został program ograniczenia napływu wód deszczowych do sieci kanalizacji miejskiej oraz wykorzystania retencji w głównych kolektorach ściekowych i zbiornikach.

Działania te będą miały również istotny wpływ na efektywność i przepustowość Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków oraz podwyższenie jakości ścieków oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika.

W ramach działań optymalizacyjnych na WOS prowadzona będzie rozbudowa o moduł zagospodarowania zwiększonego napływu ścieków i przebudowa ciągów technologicznych.

Plan uwzględnia zaangażowanie środków z Funduszu Spójności przyznanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 dla projektu „Docelowe rozwiązanie gospodarki ściekowej dla miasta Wrocławia – Faza I” oraz kredytu inwestycyjnego. Najważniejsze zadania projektu dotyczą uzupełnienia systemu kanalizacji sanitarnej w obszarze miasta, budowy zbiorników retencyjnych oraz przebudowy instalacji dozowania dezynfektantów na ZPW Mokry Dwór.

W kolejnych latach, w zależności od dostępności środków z funduszy unijnych, planowane jest pozyskanie dofinansowania dla zadań dotyczących rozbudowy Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków, kontynuacji uzupełniania systemu kanalizacji sanitarnej we Wrocławiu, rozdziału sieci ogólnospławnej oraz modernizacji infrastruktury zaopatrzenia w wodę.

Poniżej przedstawiono najważniejsze inwestycje z podziałem na sfery:

1. Ujmowanie Wody Surowej

Podstawowym źródłem surowca są rzeki Oława i Nysa Kłodzka, które wraz ze zbiornikami retencyjnymi Głębinów i Otmuchów, zapewniają obecnie pełne pokrycie zapotrzebowania na wodę surową.

MPWiK zaopatruje w wodę pitną miasto Wrocław, jak również dostarcza wodę do odbiorców w gminach Długołęka, Kąty Wrocławskie, Czernica, Wisznia Mała, Miękinia Siechnice i Kobierzyce.

Celem prowadzonych inwestycji w sferze ujęć wody surowej jest utrzymanie poziomu ilościowego i jakościowego dostaw wody dla aglomeracji miejskiej oraz zwiększenie sprawności istniejących układów hydraulicznych.

Najważniejsze działania inwestycyjne w tej sferze dotyczą programu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw surowca. W ramach programu planuje się: modernizację ujęcia wody surowej z Nysy Kłodzkiej w Michałowie, modernizację kanału Nysa-Oława zabezpieczającą przesył wody surowej z Michałowa, oraz zwiększenie pojemności retencyjnej wody surowej na ujęciu Czechnica.

Kontynuowany jest również program intensyfikacji procesów infiltracji na terenach wodonośnych. W ramach tych działań planowana jest dalsza przebudowa stawów nawadniających.

Planowane do poniesienia nakłady: **40,1 mln zł (5,3%)**

2. Produkcja Wody

Wrocław zaopatrywany jest w wodę z dwóch głównych zakładów produkcji wody pitnej – Mokry Dwór i Na Grobli oraz jednej małej, lokalnej stacji uzdatniania wody w Leśnicy. Całkowita produkcja wody za 10 miesięcy 2020 roku wyniosła 38,4 mln m³, co daje około 126 tys. m³/d.

Inwestycje w tej sferze ukierunkowane są na modernizację wybudowanego w latach 80-tych Zakładu Produkcji Wody Mokry Dwór, ma to na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw wody. Realizacja działań zaplanowanych w tym obszarze, dzięki przyjętym rozwiązaniom, zapewni utrzymanie jakości wody dostarczanej do sieci miejskiej na poziomie spełniającym wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Najważniejsze kierunki działań w tej sferze polegać będą przede wszystkim na inwestycjach usprawniających procesy technologiczne zakładów produkcji wody, w tym:

- budowie nowego zbiornika wody czystej gwarantującego bezpieczeństwo dostaw wody uzdatnionej z ZPW Mokry Dwór,
- przebudowie budynku osadników i koagulacji poprzez m.in. przebudowę komór, instalacji dozowania i usuwania osadów oraz kożucha w ZPW Mokry Dwór,
- budowie instalacji do odzysku wody z popłuczyn z filtrów piaskowych i węglowych, w oparciu o technologię ultrafiltracji w ZPW Mokry Dwór,
- przebudowie instalacji dozowania dezynfektantów, ze względu na bezpieczeństwo sanitarne w obu zakładach,
- optymalizacji procesu napowietrzania w aeratorze w ZPW Na Grobli.

Ze względu na zwiększające się zapotrzebowanie na wodę w dynamicznie rozwijających się: aglomeracji wrocławskiej, a w szczególności południowej części miasta Wrocław oraz przewidywane zmiany klimatyczne, które mogą wpłynąć w dłuższej perspektywie na ograniczenie zasobów rzek Oława i Nysa Kłodzka a także pogorszenie jakości surowca w obecnej edycji Planu przewidziano przystąpienie do prac koncepcyjnych dotyczących uruchomienia nowego zakładu produkcji wody opartego o alternatywne ujęcia wody.

Planowane do poniesienia nakłady: **62,4 mln zł (8,2%)**

3. Dystrybucja Wody

Planowane inwestycje to kolejny etap sukcesywnie realizowanej strategii zwiększania liczby odbiorców oraz utrzymania bardzo wysokiej jakości wody dostarczanej mieszkańcom.

Najważniejsze działania inwestycyjne w tej sferze polegać będą przede wszystkim na:

- dokończeniu budowy magistrali południowej w celu zapewnienia zwiększonych dostaw wody do południowych dzielnic Wrocławia oraz zwiększenia sprzedaży do gminy Kobierzyce,
- budowie magistrali Północnej zabezpieczającej pewność dostaw wody o wymaganym ciśnieniu w północnych rejonach miasta,
- przebudowie sieci wodociągowej w pasach drogowych we współpracy z Wrocławskimi Inwestycjami Sp. z o.o.,
- budowie/przebudowie sieci wodociągowej przy uzbrajaniu obszarów pod mieszkalnictwo i usługi, w tym także na współpracy z inwestorami zewnętrznymi.

Planowane do poniesienia nakłady: **38,3 mln zł (5,0%)**

4. Odbiór Ścieków

Znaczna część środków finansowych w budżecie inwestycji MPWiK przypada na rozwój systemu odbioru ścieków, w tym uzupełnienie istniejącej sieci na poszczególnych osiedlach. Spółka przykłada także dużą uwagę do realizacji zaleceń wykonanych po wewnętrznej kontroli technicznej infrastruktury, celem zminimalizowania ryzyka wystąpienia awarii, które miały miejsce w innych dużych miastach w Polsce.

Wysokość środków wynika z dynamicznego rozwoju aglomeracji wrocławskiej, zaawansowanego wieku dużej części sieci na terenie miasta oraz konieczności zagospodarowania nadmiarowych ścieków ogólnospławnych pogody deszczowej.

Inwestycje w tej sferze wpłyną na utrzymanie standardu życia mieszkańców oraz umożliwią dalszy rozwój miasta.

Najważniejsze z nich polegać będą przede wszystkim na:

- kontynuacji uzbrajania obszarów miasta o zwartej zabudowie, w tym między innymi osiedli Jerzmanowo, Jarnołów, Świniary, Kłokoczyce, Swojczyce, Żerniki, Brochów, Ratyń, Leśnica,
- budowie sieci kanalizacyjnej przy uzbrajaniu obszarów pod mieszkalnictwo, przemysł i usługi,
- budowie i przebudowie sieci kanalizacyjnej realizowanej we współpracy z Wrocławskimi Inwestycjami Sp. z o.o.,
- budowie zbiorników retencyjnych na sieci kanalizacji ogólnospławnej,
- budowie alternatywnego układu tłocznego dla rejonu Wrocław-Wschód,
- rozdzieleniu sieci kanalizacji ogólnospławnej.

Planowane do poniesienia nakłady: **279,5 mln zł (36,7%)**

5. Oczyszczanie Ścieków

Obecnie całość ścieków z aglomeracji wrocławskiej oczyszczana jest w mechaniczno-biologicznej Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków (WOS) o zdolności oczyszczania 140 tys.m³/d ścieków.

Inwestycje w tej sferze ukierunkowane są przede wszystkim na zwiększenie przepustowości oczyszczalni, wynikają one ze zwiększonego napływu ścieków z nowo przyłączonych osiedli oraz zaprzestania eksploatacji Półośobowickich.

Realizacja działań zaplanowanych w tej sferze, dzięki przyjętym rozwiązaniom bazującym na najnowszych osiągnięciach technicznych i technologicznych, zapewni utrzymanie stopnia oczyszczania ścieków na wymaganym poziomie.

We Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków prowadzone będą m.in. następujące inwestycje:

- rozbudowa i modernizacja ciągów technologicznych w celu zwiększenia maksymalnej przepustowości dobowej,
- modernizacja instalacji suszenia osadów ściekowych,
- kompleksowa modernizacja węzła magazynowania i tłoczenia biogazu.

Planowane do poniesienia nakłady: **272,7 mln zł (35,8%)**

6. Wsparcie Działalności Podstawowej

Sfera ta obejmuje pozostałe nakłady inwestycyjne Spółki, które są niezbędne do prawidłowego prowadzenia działalności wodociągowo-kanalizacyjnej. Zadania te są bardzo istotne z punktu widzenia zachowania ciągłości procesów, ich efektywności oraz bezpieczeństwa.

Działania w okresie objętym planem obejmą przede wszystkim:

- zakupy inwestycyjne związane z koniecznością remontowania sieci oraz infrastruktury technicznej, w tym doposażenie i wymianę specjalistycznego sprzętu do jej eksploatacji,
- poprawę efektywności procesów technologicznych i biznesowych z wykorzystaniem technologii cyfrowej,
- zapewnienie ciągłości pracy procesów głównych poprzez poprawę bezpieczeństwa energetycznego, fizycznego oraz warunków pracy,
- zadania związane z realizacją programu poprawy efektywności energetycznej,
- prace badawczo-rozwojowe mające na celu optymalizację procesów uzdatniania wody oraz oczyszczania ścieków.

Planowane do poniesienia nakłady: **68,3 mln zł (9,0%)**

Podsumowując, realizacja zaplanowanych zadań pozwoli osiągnąć cel firmy, jakim jest zaspokajanie potrzeb wodociągowo-kanalizacyjnych miasta Wrocław poprzez zapewnienie najlepszej jakości usług przy racjonalnie niskim koszcie. Priorytety MPWiK są spójne z priorytetami Gminy w kluczowych obszarach obsługi klienta oraz rozwoju aglomeracji, z dużym naciskiem na dbałość o środowisko. Planowane działania przyczynią się również do spełniania wymogów Unii Europejskiej związanych z ochroną środowiska w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, a także zwiększą komfort mieszkańców w zakresie dostępu do kanalizacji sanitarnej.